

كوردە ژنكوژەكانى تاراوگە

خەتاب سابىر

لە چەند سالى رابردوودا ، ژمارەى ئەو پياوھ كوردانەى ژن دەكوژن لە ھەندەران بەگشتىي و لە ئەوروپا بەتايبەتتەى روو لەسەرە. ئەم تاوانە مرۆيە گەورەيە سنوورەكانى رامانى مرۆقى بەزاند كاتىك كابرەيەكى سەرمەست بەپياوھتەى و شەھامەتەى نيرانەوھ لە شەقامەكانى ئالمانىادا ژنى پيشووى خۆى دايە بەر كێردى قارەمانىيەتتەى و دواتریش بە ئاگرى پياوسالارىي بەبەرچاوى جگەرگۆشەكەيانەوھ كلكۆى دامرکاندەوھو فینكايى بەدەروونى نەخۆش و نامووسبەرزىي خۆى دا....

نيازم نەبوو شتەى بلىم يان بنووسم لەسەر كوشتنى بەردەوامى ژنان كە خەريكە دەبى بەخوو لەناو ترادىسيۆنى دواكەوتوانەى پياوى كورددا لە ھەندەران و لە كوردستان ، بەلام برادەريكى ژاپۆنىي بە ئيمەيلىك تەزاندەى ، ئەو دۆستە ژاپۆنىيە كە خەريكى ليكۆلنەوھەيەكى سياسىي و مۆرالىي و ياسايە لەسەر " بەكارھينانى چەكى كيمياويى لەكوردستان و رۆلى ياساى نۆدەولتەتتەى " نەمتوانى و نەزمانى درۆى چىي بۆ بكەم و چۆن وەلامى بدەمەوھ كاتى تايلى ئيمەيلەكەى بەدەق نووسىبووى "كوردە ژنكوژەكانى تاراوگە".

ئەم وتارە كورته ھەولتيكە بۆ بەراوردكردنى يەكيك لە رەوھندە لاسارو چەتوونەكانى كۆمەلگەكانى رۆژئاوا كە بە لوبنانىيەكان ناسراون و رەنگدانەوھى ئەم دىفاكتۆيانە بۆ سەر ئىستاوا داھاتووى رەوھندى كوردىي. بەراوردەكەش لە نيوان لوبنانىيەكانى ئوستراليا و كوردە شەرەفبەرزەكانى تاراوگەدايە. ئوستراليا لە رووى سيستەمى سياسىي و كولتورىي و شارستانىيەوھ بەشيكە لە جىھانى رۆژئاواو بەتايبەتتەيش لە سيستەمەكانى برىتانىا و ئەميرىكاو كانەداوھ نزيكە. بەپىي ئامارەكانى دەزگا پيوھندارەكانى ئاژاھو تاوان لەئوستراليا ، رەوھندى لوبنانىي (ئىسلامىيەكان نەك مەسيحيەكان) پشكى شىريان بەردەكەوئ لە تاوان و دزىي و چەتەيى و دەستريژيى سيكسىي و ...تاد.

كار گەيشتووه بەشوئنيك ھەرچى سەرپرەش و گەنمپرەنگ و ئەو فيگەرەنەى لە مرۆقەكانى رۆژھەلاتى ناوھراستدا ھەيە بە لوبنانىي دەقەبلىنريين و دەناسينريين و بە سادەيى و ساكارىي بيزراوترين و ئيسكگرانترين رەوھندى ئاوەكەي تاراوگەن لە ناو كۆمەلگەيەكى فرەكولتور و فرە نەتەوھى وەك ئوستراليادا. ئەمە بەرھەمى يەك سال و دوو سال نىيە لە كەلەكەيوونى تاوان لەناو ئەم رەوھندەدا ، بەلكو بەدرىژايى دەيان سالە تاوان لەسەر تاوان كەلەكە دەكەن.

تاوان و دزىي و كوشتن و دەستريژى سيكسىي بەشيوھەيەكى بەرچاوا لە ولاتە رۆژئاوايەكاندا گەشەى كردووه ، بەلام ئەوھى سەيرەو سەرنجى كۆمەلگە بەلاى خۆيدا رادەكيشنى ئەوھەيە ، سەرھەپاي كەمىي ژمارەى پەنابەران و كۆچكردووان لە چاوا خەلكى لەدايكبووى ولاتەكەدا كەچىي تاوان لەناو پەنابەران و كۆچكردوواندا زۆر زۆترە لەوھى لەناو سەرجمەي كۆمەلگەكەدا ھەيە.

ئىسلامى لوبنانى بەشىۋەيەكى زۆر دېندانە دەستىرىژى سىكىسى دەكەنە سەر كچەبرادەرى يەككىك لەكۆرەكان و بە پلانى كۆرە خۆيشى ، ئەوساش شىخى ئىسلامىيەكان لە ئوستراليا بەناۋى تاجەدىن ئەلھىلالى بىنانو بۇ ئەم كارە قىزەونەو چەندىن كارى ھاۋچەشنى تر دەھىنئەتەو، گوايە ژنان و كچان "خۆيان روتدەكەنەو خۆيان وەك پارچە گۆشت ھەلەدەخەن بۇ پىشیلەى برسىى" ، بەواتاى بۇ حەزى كوران بۇيە پەلامار دەدرىن!

بەھىنە بەرچاۋى خۆت سۆملىيەك ، يەمەنىيەك ، ھەر بەدبەختكى تىرى كەمدەرامەت لەھەرشوئىنكى ترەو ھاتوۋە لەكوردستان كار دەكات ، ھەرچەندە سىستەمى باجدان لەكوردستان نە"سەر"ى ھەيەو نە"بن" ، بەكوردەوارىيى بلىين بەدزىيەوۋە كار دەكات كە نابى كار بكات چونكە يارمەتى لەحكومەت وەردەگرى ، ھەقدەستى كرىكارانى كوردستانى زۆر ھىناۋەتە خوارەو ھاتوۋە ئاينىكى ترو باۋەرىكى سىياسىي و ئىدۇلۇژىيەكى زۆر خراب بلاۋ دەكاتەو، لەولاشەوۋە دەستىرىژى دەكاتە سەر جوانترىن كچە خويندكارى قوتابخانە ناۋەندىي و ئامادەيىيەكان كەتەمەنيان لەخوار ھەژدە سالەوۋەيە ، بەسى چوار كەس دەستىرىژى دەكەنە سەرىي ، دزى دەكەن ، باندى مافىيىي پىكەوۋە دەنن و تاد ، ئايا ھەلوئىستى خەلك چىي دەبىت ، بىگومان شار بەدەريان دەكەن. ھەندى لە لوبنانىيەكان لە رۇژئاۋا زۆر لەوانەش خراپتر دەكەن بگرە لەكارى تىرۆرىشدا بەشدارىي دەكەن. بەداخەوۋە وا خەرىكە ھەندى لە كوردە ژنكوژو شەرەفپاريزەكانى ئەوروپاش ھەمان كار دەكەن و تاوان لەسەر تاوان كەلەكەى دەكەن و روۋى باندە لوبنانىيەكان سىيى دەكەنەو.

ماۋەى چەندىن سالە لە ھەندەران و بەتابىەتتى لەئەوروپادا ژنان و كچانى كورد كەوتوۋنەتە بەر سۆزى چەقۇۋ رقى پىاومەزنىي براۋ مېردو باۋكەكانىانەو، كوشتنى سابات لە ئالمانيا بەدەستى مېردى پىشۋوى ، تاۋانىكە پىۋىستى بەدۋاداچوۋنى قوۋل ھەيەو رەھەندەكانى ئەم تاۋانەو ھۆكارەكانى پىۋىستىيان بەدەيان لىكۆلىنەوۋەى سوسىۋلۇجىي و زانستىي و ئاكادىمىي ھەيە.

ئەوۋە چ شەرەفىكى بچووك و لەپىكراۋە ، چ شەرەفىكى ھىچۋوچە كە پىاۋىك دەھىنئەتە ئەو ئۇخژنەى لە شەقامەكانى شارستانىيترىن ولاتى ئەوروپادا دايكى مندالەكەى بداتە بەرچەقۇ و دواترىش بىسووتىنى؟ شەرەف ! كەرامەت! ناموس! و دەيان وشەى بىئابروۋى تر كە پىاۋى كورد دەيكاتە بىنانو، خۆى دەكات بەبەرپرس و سەردارو خاۋەن مال و خاۋەن مندال ، بۇ ئەوۋەى نەبەردىكى كەموئىنەو پىر لەقارەمانىيەتتى لە رۇژئاۋادا بۇ تەۋىلى كورد تۆمار بكات!

ئىمەى كورد لە كوردستانى باشۋور ژمارەمان سى مىليۇن بوو، نىو مىليۇن جاش و بەعسىي و پىاۋگەلى دامودەزگاكانى بەعسمان ھەبوو ، ئەم نىو مىليۇن جاش و بەعسىيە ھەر ھەموۋىان شەرەفيان لەبەرىپى قەلاجترىن بەعسىيدا رادەخست و بەسەر پىلاۋەكانىاندا دەكەوتن ، كەچى لەبەرامبەر شەرەفە خىلەكىي و ئاينىي و كولتورىيەكەياندا كە لە ئەندامى زاۋىي ژن و خوشك و دايكاندا دەيانبىنيەوۋە، ئامادەبوون لەبەرامبەر خۆيان و دوومىليۇن نىۋەكەى تردا بۇ ھەر شەرەفكپىنەوۋەيەك! قەلاچۆى گەرەككە بكن، بەلام ھەموۋىان شەرەف و ناموس و كەرامەتيان بەرامبەر گەجەرتىن بەعسىي سفر بوو.

كەم نىن ئەو زىرتە زەلامانەى لەسەردەمى جاشىيەتییىداو لەئەنجامى شەرى خىلەكییىدا لە یەكترییان دەكۆشت و بۆتۆلە ئەستاندەنەو دەیاندايە پال مەفرەزەو فەوجیكى تر، چەك و تفاقیان لەخۆیان دەبەست و بە ئەندىشە تۆلەیان لەدەستریژكار دەكردهو، رەو جاشىك برايەکیان لەهەشتاكاندا بەدەستى تاقمىكى تر كوژرا، خۆیان هیناو برد تا ئىستایشى لەگەلدا بىت جورئەتیان نەکرد تەنانت رىگەش لەتاقمە جاشەكەى تر بگرن، بەلام هەر كە بیستیانەو خوشكەکیان ناپاکیی! كردهو، بەكوپو بەبرا لەخەودا خنكانیان و شەرفى رزیوى خۆیان پاكردهو!

پیاوی كورد و شەرفپاریزانی كورد تا كەرامەتى مرۆیى و شەرفیان لە ئەندامى زاوژیى ژن و خوشك و دایکیاندا بدۆزنەو هەرگیز لە ئازادى و شەرفى مرۆیى ناگەن و ئازادى تاکەكەسى و ئازادى ژنىش هەرگیز ناسەلمینن. پیاوی كورد تا بە دواكەوتوترین بیروباوەرپى ئایینی و خىلەكییەو خۆی بە خاوەنى رەهای ژن بزانی و خۆی بەسەردارو خاوەن مال و خاوەن قسە بزانی هەرگیز نەئازادى بەخۆی دەدا و نە رۆلئىكىشى دەبى لەدایبىنكردى ئازادىیە گشتیەكان و ئازادى نەتەو كەیشیدا.

كوشتنى سابات لە ئەوروپا بەو دىندايتیە بیۆینەى، نیشانەى جەهلى پیاوی كوردە، نیشانەى بىشەرەفیی پیاوی ژنكوژى كوردە، نیشانەى بیئاپرووی و بىكەرامەتى پیاوی دواكەوتوى كوردە. نیشانەى نەبوونی یاسا و مافى مرۆفە لە حكومەتى هەریم و دەزگاكانى یەكیتی و پارتیدا. پتر لە جوادە سالە لە كوردستان، ژنكوژە بىشەرەفەكانى پیاوی كورد ژن دەكوژن، ژن دەفرینن و دەستریژى دەكەنە سەریان و دەیانخنكىن و دەیانسوئینن، یاسا و حكومەت و دامودەزگاكانى سۆشیال دیموكرات و لیبرال دیموكرات و عەشیرەت دیموكراتى كوردیى هیچیان نەكردهو، تەنانت لەئاست هەندى مەلای تیرۆریستیشدا بیدەنگیان دەناندو بگرە هاوکاریشیان دەكردن، كە فەتوى كوشتنى مرۆفە ئازادىخواز و لیبرالەكانى كوردستان و تەقاندنەو سەنتەر و سالۆنەكانى ژنانیان تەخشان و پەخشان دەكرد.

ئەم شەپۆلى ژن كوشتن و ژن سووتاندنە، درىژكراوەى كولتورى خىلەكییى جەهلهپرستى پیاوی كوردەو لەكوردستانەو گەشتوووتە هەندەران، ئەو رەو بىسەرەوبەرەى كە لە ئەو تەكانى سەدى رابردوودا بەلێشاو دەستى پىكردو دووبارەش بەگەرمى دەستى پىكردووتەو، لە ئەنجامى بەرەمى شەرى نیوخۆی و گەندەلی و بىبەرنامەى حكومەتى هەریم و حیزبە كوردیەكانەو سەرچاوەى گرتوو، تاوانىك لە ئالمانیا بەرامبەر ژنىكى كورد كراو، بەرپرسیارییەكەى بەس لە ئەستۆى بكۆژەكە نییە، حكومەتى هەریم و دیووخانى وەزارەتەكانى و پارتى و یەكیتی و دواترىش هەموو تاكىكى وىژدان زیندوى كورد كە شەر بۆ ئازادى دەكات بەرپرسە لە تراژیدیای ئەم ژنكوشتنەدا.

دەسەلاتى سیاسى كورد، بەلەشكرى سەركرەدى قارەمان و دەبابەخۆرو رابردووپا كەو! بەلام سەرتاپا گەندەل و عەشیرەتچى و نەخویندەوارەو ئومىدى تلى تەرى تىدا نییە بۆ ئەو

ههنگاوئ بئى بۆ لاي كهه هئنانهخوارهوهى ريژمى ئەم تاوانانه چ له كوردستان و چ له ناو كوردەكانى تاراوگەدا، بەلام بەپاستىي رۆلى رۆشنبيرانى كوردە كه بههershيوهيهك بۆيان دهكرئ لاي كهه رۆل بيبين له كهمكردنهوهى تاوانى ژنكوشتن و پهرهپيدانى ئاستى هۆشيارىي تاكى كورد بهگشتىي و كوردانى تاراوگه بهتابيهتىي. ئەگەر كارىك، كهمپهينىك نهكرئ و لهچوارچيوهى سهركۆنهكردن و بهياننامهى نارەزايهتىي نهبريته دهر و كۆمهلايهتىي نهكريتهوه و ئاستى هۆشيارىي و رۆشنبيريي تاكه پهرتهوازهو دابراوهكانى رهوهندى كوردىي لهههندهران بهئاگا نههئيرينهوه له بهرامبهريشدا سزاي تووندى ژنكوژهكانى ناو كوردستان نهدرئ، بهدلنياييهوه لهماويهكى كورتدا كوردەكانى تاراوگهش تهويلىيان وهك تهويلى لوبنباييهكان دهناسرى و ميدياي رۆژئاواش بهزهىي بهكهسدا ناياتهوه.